

Handläggare
Henrik Svenonius**Till**
kommunstyrelsen

Överflytt av ansvaret för genomförande av centrala upphandlingar av vård- och omsorgsboenden samt hemtjänstutförare

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar
följande:

1. Ansvaret för genomförande av centrala
entreprenadupphandlingar av vård- och omsorgsboenden,
inom stadens valfrihetssystem, överflyttas från
kommunstyrelsen till äldrenämnden.
2. Äldrenämnden ges ansvaret för planeringen av vård- och
omsorgsboenden i enlighet med vad som beskrivs i detta
tjänsteutlåtande.
3. Ansvaret för genomförande av centrala upphandlingarna av
enstaka platser i vård- och omsorgsboenden enligt LOV
inom stadens valfrihetssystem överflyttas från
kommunstyrelsen till äldrenämnden.
4. Ansvaret för genomförande av centrala upphandlingar av
hemtjänst inom stadens valfrihetssystem överflyttas från
kommunstyrelsen till äldrenämnden.
5. Ansvaret för förvaltningen av nya och befintliga
entreprenadavtal för vård- och omsorgsboenden, vård- och
omsorgsboendeavtal enligt LOV samt hemtjänstavtal enligt
LOV överflyttas från kommunstyrelsen till äldrenämnden.
6. Förslag till ändring i reglementet för äldrenämnden, bilaga
1, godkänns.
7. Arkivansvaret för ovanstående delar överflyttas från
kommunstyrelsen till äldrenämnden.
8. Äldrenämnden ges ansvaret att förvalta det administrativa
stödsystemet för avtalsförvaltning enligt lagen om
valfrihetssystem
9. Äldrenämnden ges ansvaret för informationen på stadens
webb sida angående förfarandet vid ansökningar enligt lagen
om valfrihetssystem.

10. Kommunstyrelsens uppdrag enligt tidigare beslut i kommunfullmäktige den 15 jun 2009 § 22 (utlåtande 2009:98) (Dnr 327-214/2009) upphör därmed.

Kommunstyrelsen beslutar vidare för egen del följande:

1. Centrala entreprenadupphandlingar ska genomföras på det sätt som framgår av detta tjänsteutlåtande. Dessa anvisningar ska utgöra vägledning för äldrenämnden.

Lars Rådh
Stadsdirektör

Anders Carstorp
Biträdande stadsdirektör

Sammanfattning

I budget för 2016 har kommunfullmäktige beslutat att flytta ansvaret för upphandlingar av äldreomsorg enligt LOV från kommunstyrelsen till äldrenämnden. Dessutom gavs uppdraget till kommunstyrelsen att tillsammans med äldrenämnden ta fram ett förslag till hur ansvaret för centralupphandling av vård- och omsorgsboenden ska flyttas över till äldrenämnden. Dessutom ska kommunstyrelsen anta vägledande riktlinjer för äldrenämndens arbete med entreprenadupphandlingar.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige uppdrar åt äldrenämnden att ansvara för att genomföra de centrala entreprenadupphandlingar av vård- och omsorgsboende, som kommunfullmäktige beslutar om.

Äldrenämnden ska utifrån stadsdelsnämndernas förslagutarbeta en stadsövergripande plan för vård- och omsorgsboenden. Planen ska omfatta den kommande treårsperioden på samma sätt som den samlade äldreboendeplanen och utgöra grund för förslag till centrala entreprenadupphandlingar som kommunfullmäktige beslutar om.

Detta innebär även att ansvar för den administrativa förvaltningen av nya och befintliga avtal överförs till äldrenämnden.

Stadsledningskontorets förslag innebär ingen förändring av stadsdelsnämndernas ansvar för förvaltandet av ingångna entreprenadavtal och deltagande i upphandlingarna.

Ansvaret för upphandling av vård- och omsorgsboenden enligt LOV och upphandling av hemtjänst enligt LOV flyttas till äldrenämnden. Ansvaret för nya och befintliga avtal avseende dessa områden flyttas även till äldrenämnden.

Flytten av ansvaret för de centrala upphandlingarna av vård- och omsorgsboenden samt hemtjänst innebär att äldrenämndens reglemente uppdateras i enlighet med bilagt förslag på förändrat reglemente.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del att det som framkommer i detta tjänsteutlåtande avseende upphandling och organisation av centrala entreprenadupphandlingar av vård- och omsorgsboenden ska utgöra vägledning för äldrenämnden.

Bakgrund

Valfrihetssystem för vård- och omsorgsboenden infördes i Stockholm stad den 1 juli 2008. Av kommunfullmäktiges beslut om att införa valfrihet för vård- och omsorgsboenden, den 5 nov 2007 (dnr 327-1752/2007), framgår bland annat att vård- och omsorgsboenden som drivs i egen regi ska upphandlas genom återkommande, centralt administrerade entreprenadupphandlingar. Uppdraget att genomföra dessa upphandlingar gavs i ärendet till kommunstyrelsen.

Valfrihetssystem för hemtjänst beslutades 2001-06-18 av kommunfullmäktige och infördes 2002. Kommunfullmäktige beslutade den 15 jun 2009 § 22 (utlåtande 2009:98) (Dnr 327-214/2009) bland annat att LOV ska användas för upphandling av privata alternativ inom hemtjänst och vård- och omsorgsboendepplatser.

I budget för 2016 har kommunstyrelsen fått i uppdrag att tillsammans med äldrenämnden ta fram ett förslag på hur ansvaret för centrala entreprenadupphandlingar av vård- och omsorgsboenden ska flyttas över till äldrenämnden. Detta för att öka insynen och transparensen när det gäller upphandling av äldreomsorg. Kommunstyrelsen ska i enlighet med budgeten även anta vägledande riktlinjer för äldrenämndens arbete med entreprenadupphandlingar.

Dessutom anges att äldrenämnden övertar från och med 2016, till följd av sitt kommunövergripande ansvar för äldreomsorg, ansvaret för upphandling samt uppföljning för avtal rörande äldreomsorg enligt LOV från kommunstyrelsen. Äldrenämnden övertar även ansvaret för förvaltning av befintliga avtal enligt LOV från kommunstyrelsen.

I enlighet med budget 2016 ska stadsdelsnämnderna årligen i samband med arbetet med äldreboendeplaneringen ta fram ett förslag till plan för de vård- och omsorgsboenden som finns inom stadsdelsnämndsområdet. Arbetet samordnas och bereds av äldrenämnden som ur ett stadsövergripande perspektiv bearbetar förslagen från stadsdelsnämnderna och föreslår beslut om åtgärder utifrån en sammanvägd och övergripande bedömning av behov, framtida trender och med fokus på kvalitetsutveckling där fördelning av driftsformer och konsekvenser för såväl stadsdelsnämndsområden som staden som helhet beaktas. Detta i syfte att skapa ett långsiktigt och stadsövergripande planeringsunderlag för försörjning av vård- och omsorgsboenden.

Äldrenämnden ges i budget i uppdrag att samordna och bereda denna plan och stadsdelsnämnderna ska i samband med den årliga äldreboendeplaneringen inkomma med ett underlag avseende verksamheten vid de i nämnden lokaliserade vård- och omsorgsboendena till äldrenämnden.

Ärendet

Ärendet avser att fastställa formerna för hur ansvaret för centrala entreprenadupphandlingar av vård- och omsorgsboenden överförs till äldrenämnden från kommunstyrelsen inklusive ansvaret för nya och befintliga entreprenadavtal. Dessutom omfattar ärendet flytt av ansvar för upphandling och avtal avseende privata vård- och omsorgsboenden och hemtjänstutförare enligt LOV från kommunstyrelsen till äldrenämnden.

I detta tjänsteutlåtande presenteras förslag till flytt av ansvaret samt vägledning till äldrenämnden gällande entreprenadupphandlingar i enlighet med uppdraget. Dessutom lämnas förslag på förändrat reglemente för äldrenämnden.

Nuvarande utformning av centrala entreprenadupphandlingar

Organisation för upphandling

I egenskap av kommunstyrelsens förvaltning ansvarar stadsledningskontoret i dagsläget för genomförande av centrala entreprenadupphandlingar av vård- och omsorgsboenden enligt LOU inom ramen för stadens valfrihetssystem.

Stadsdelsnämnderna avsätter tid och resurser för deltagande i arbetet med att genomföra entreprenadupphandlingar, vilket är av största vikt för att kunna genomföra upphandlingarna. Det avser arbete med att ta fram förfrågningsunderlag och faktauppgifter om de vård- och omsorgsboenden som upphandlas, samt i hög grad i arbetet med utvärderingen av inkomna anbud. I detta arbete deltar även tjänstemän från äldreförvaltningen.

Då utvärderingsmodellen i dessa upphandlingar är en ren kvalitetsutvärdering är det viktigt att personer med verksamhetskompetens deltar. Utvärderingsmodellen är också tidskrävande, varför de personer som deltar i utvärderingen måste kunna avsätta tillräckligt med tid för detta.

Förvaltning av entreprenadavtal

De entreprenadavtal som tecknas förvaltas av respektive stadsdelsnämnd. Detta innebär att när en entreprenadupphandling är

slutförd och avtal påskrivet av stadsdirektören, lämnas avtalen över till ansvarig stadsdelsnämnd. Stadsdelsnämnderna har därefter ansvar för uppföljning av verksamheten, förvaltande av avtal inkl. löpande dialog med entreprenörer etc. Vidare har ansvarig nämnd att lämna sin rekommendation till kommunstyrelsen huruvida ett avtal bör förlängas eller inte.

Stadsledningskontoret ansvarar för den administrativa förvaltningen av ingångna avtal, inklusive beslut om förlängning samt indexuppräknning av ersättningsnivån, som framgår av bilaga i budget varje år.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets välfärdsutvecklingsavdelning i samarbete med äldreförvaltningen och i samråd med stadsledningskontorets juridiska avdelning.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Nedan presenteras stadsledningskontoret förslag kring organisation och ansvarsfördelning vid kommande centrala entreprenadupphandlingar av vård- och omsorgsboenden, samt flytt av ansvar för upphandling av privata vård- och omsorgsboenden och hemtjänst enligt LOV.

Kommunfullmäktige

Det är endast kommunfullmäktige som kan besluta om att ett avtal ska slutas genom central upphandling. Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige även fortsättningsvis beslutar om de grundläggande principerna för exempelvis målsättningar och principer för de upphandlingar som beslutas genomföras, utifrån äldrenämndens förslag.

Äldrenämnden

Kommunfullmäktige föreslås uppdra åt äldrenämnden att ansvara för att genomföra de centrala entreprenadupphandlingar av vård- och omsorgsboende, som kommunfullmäktige beslutar om.

Ansaret omfattar att ta fram förfrågningsunderlag i samverkan med berörda stadsdelsnämnder, besluta om tilldelning av kontrakt, avbrytande av upphandling, att teckna avtal i enlighet med tilldelningsbeslutet, förlänga avtal samt häva avtal. Detta innebär att följande beslutssats i kommunfullmäktiges beslut att införa ett valfrihetssystem för vård- och omsorgsboende (dnr 327-1752/2007) upphävs:

Överflytt av ansvaret för genomförande av centrala upphandlingar av vård- och omsorgsboenden samt hemtjänstutförare

”Kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra återkommande

centralupphandlingar av entreprenad drift av de vård- och omsorgsboenden som kommunfullmäktige senare beslutar om.”

I övrigt innebär förslaget ingen förändring av kommunfullmäktiges beslut med anledning av införandet av valfrihetssystemet för vård- och omsorgsboende.

Som en följd av att äldrenämnden övertar ansvaret att genomföra dessa upphandlingar, föreslås äldrenämnden även överta ansvaret för den administrativa förvaltningen av befintliga och ny tillkommande entreprenadavtal för vård- och omsorgsboenden. Enligt den rutin som tidigare skapats mellan kommunstyrelsen och äldrenämnden har redan ingångna avtal enligt LOV löpande överförts till äldrenämnden. Dessa handlingar tillhör redan äldrenämnden och har enligt rutinen hanterats och arkiverats där.

Respektive stadsdelsnämnd föreslås även fortsättningsvis ansvara för att förvalta avtalen och genom olika former av uppföljningar se till att entreprenörerna lever upp till de krav som ställs och de åtaganden som entreprenören utlovat i anbudet.

Äldrenämnden ska, på samma sätt som kommunstyrelsen hittills gjort, samråda med berörd stadsdelsnämnd inför ställningsstagande om bl.a. förlängning och eventuell hävning av avtal.

Äldrenämnden övertar även ansvaret för upphandlingar av vård- och omsorgsboenden samt hemtjänst enligt LOV såsom angivits i budget för 2016. Äldrenämnden ges ansvaret att förvalta det administrativa stödsystemet för avtalsförvaltning enligt lagen om valfrihetssystem, samt ansvaret för informationen på stadens webbsida angående förfarandet vid ansökningar enligt lagen om valfrihetssystem.

Som en följd av att ansvaret för genomförandet av upphandlingar av hemtjänst och vård- och omsorgsplatser enligt LOV överförs till äldrenämnden från kommunstyrelsen upphävs kommunstyrelsens uppdrag enligt 2009:98 RVI (Dnr 327-214/2009):

Förändring av äldrenämndens reglemente

Äldrenämndens övertagande av ansvaret för de centrala upphandlingarna av vård- och omsorgsboenden samt hemtjänst innebär att äldrenämndens reglemente behöver uppdateras i enlighet med bilagt förslag på förändrat reglemente.

Stadsdelsnämnd

Stadsledningskontorets förslag innebär ingen förändring av stadsdelsnämndernas ansvar för förvaltandet av ingångna entreprenadavtal. Respektive stadsdelsnämnd föreslås på samma sätt som idag att ansvara för att föra en löpande dialog med entreprenörer samt genom olika former av uppföljningar se till att entreprenörerna lever upp till de krav som ställs och de åtaganden som entreprenören utlovat i anbudet med syfte att uppnå hög kvalitet.

Då det är viktigt att stadsdelsnämnderna har ett starkt inflytande över verksamheten, ska stadsdelsnämnderna även fortsättningsvis aktivt delta i framtagande av förfrågningsunderlag och utvärdering av anbud. Stadsdelsnämnderna ansvarar också för beskrivningen av de boenden som är föremål för upphandlingen.

Stadsdelsnämnderna föreslås även ansvara för att årligen i samband med den årliga äldreboendeplaneringen ta fram ett underlag avseende verksamheten vid de i nämndens geografiska ansvarsområde lokaliserade vård- och omsorgsboenden. Stadsdelsnämndernas förslag ska bl.a. beakta det kvantitativa behovet, kontinuitet samt mångfalden av valmöjligheter för medborgarna.

Kommunstyrelsen

Äldrenämnden ska samråda med stadsledningskontoret i upphandlingsstrategiska frågor och övriga frågor av strategisk vikt kopplade till stadens program för upphandling och inköp. Stadsledningskontoret ska även ges möjlighet att på tidigt stadium involveras i utformningen av upphandlingens innehåll avseende frågor av programkaraktär.

Kommunstyrelsen ska i enlighet med beslut i budget för 2016 anta vägledande riktlinjer för äldrenämndens arbete med upphandling. Stadsledningskontorets förslår att det som framkommer av detta tjänsteutlåtande utgör dessa vägledningar.

Stadsövergripande plan i samband med äldreboendeplanering

Äldrenämnden ska utifrån stadsdelsnämndernas underlag utarbeta en stadsövergripande plan där driftsform av vård- och omsorgsboenden ska analyseras och anpassas utifrån ett stadsövergripande behov av till exempel verksamhet i kommunal regi. Stadsledningskontoret föreslår att planen ska omfatta den kommande treårsperioden på samma sätt som den samlade

äldreboendeplanen. I detta arbete ska stadsledningskontoret vara representerat.

Äldrenämnden ansvarar för att utifrån i planen framkomna behov skriva fram underlag för beslut om central entreprenadupphandling av vård- och omsorgsboenden till kommunfullmäktige.

Stadsledningskontorets förslag till vägledning till äldrenämnden avseende central-upphandling av vård- och omsorgsboendeentreprenader

1. Äldrenämnden ska i anslutning till den årliga äldreboendeplaneringen, som skrivs fram i samband med det strategiska ärendet, begära in ett underlag från respektive stadsdelsnämnd avseende verksamheten vid de i stadsdelsnämnden lokaliserade vård- och omsorgsboendena.
2. Utifrån stadsdelsnämndernas förslag ska äldrenämnden utarbeta en stadsövergripande plan, där bland annat driftsformer analyseras och anpassas i förhållande till behovsutvecklingen utifrån ett stadsövergripande perspektiv. Äldrenämnden ska särskilt beakta demografiska förändringar och stadsdelsnämndernas verksamhetsmässiga och ekonomiska underlag. Planeringen ska säkerställa en mångfald av utförare och inriktningar för medborgarna att välja mellan i olika delar av staden. Det ska vara en god balans mellan olika utförare av vård- och omsorgsboende som ingår i valfrihetssystemet. Staden ska aktivt arbeta för att främja icke vinstdrivande verksamheter.
3. Kontinuitet är centralt för en väl fungerande äldreomsorg. Utgångspunkten är därför att de avtal som ingåtts och där frågeställningen handlar om en eventuell förlängning ska förlängas under förutsättning att uppföljning av verksamheten visar att avtalens villkor uppfylls, om inte nya omständigheter ändrar förutsättningarna för stadsdelsnämnden. Äldrenämnden ska, för att försäkra sig om att så är fallet, samråda med berörd stadsdelsnämnd inför ställningsstagande om förlängning av ingångna entreprenadavtal.
4. Äldrenämnden ska utifrån planeringen, om den påvisar ett sådant behov, föreslå till kommunfullmäktige vilka vård- och omsorgsboenden som ska upphandlas genom central entreprenadupphandling.
5. Efter beslut av kommunfullmäktige, ansvarar äldrenämnden för att genomföra central entreprenadupphandling av de vård- och omsorgsboenden som kommunfullmäktiges beslut omfattat. Ansvaret omfattar att ta fram förfrågningsunderlag

- i samverkan med berörda stadsdelsnämnder, besluta om tilldelning av kontrakt, avbrytande av upphandling, att teckna avtal i enlighet med tilldelningsbeslutet, förlänga avtal samt häva avtal. Upphandlingarna ska genomföras i enlighet med de principer som följer av fullmäktiges beslut.
6. Äldrenämnden ska samråda med stadsledningskontoret i upphandlingsstrategiska frågor och övriga frågor av strategisk vikt kopplade till stadens program för upphandling och inköp. Det är av särskild vikt att programmets mål om krav på bemanning, utbildningsnivå, kompetens och goda arbetsvillkor för personalen samt allmänhetens insyn beaktas samt att hinder för idéburen verksamhet att delta i upphandlingarna undanröjs. Stadsledningskontoret ska även ges möjlighet att på tidigt stadium involveras i utformningen av upphandlingarna.
 7. Som en följd av att äldrenämnden övertar ansvaret att genomföra dessa upphandlingar, ansvarar äldrenämnden även för den administrativa förvaltningen av nyttillkommande och redan ingångna avtal för vård- och omsorgsboenden.

Bilagor

1. Förslag på ändrat reglemente för äldrenämnden.